

Sefer Vayikra / from Sinai to Sanctuary to Society/ shiur #15
Parshat "B'har Sinai" [chapters 25 & 26]
Why is it recorded in Sefer Vayikra instead of Sefer Shmot

Source sheet for shiur by Menachem Leibtag,

INTRODUCTION

As we just read Parshat Yitro on shabbat, we are 'jumping' this week to the end of Sefer Vayikra to study Parshat Be'har - as it will hopefully help us appreciate the events in Sefer Shmot as well.

I. Shmot 24:7

וַיִּקַּח סֵפֶר הַבְּרִית וַיִּקְרָא בְּאָזְנֵי הָעָם וַיֹּאמְרוּ כָּל אֲשֶׁר-דִּבֶּר יְהוָה נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע.

Chizkuni:

ויקח ספר הברית – אין מוקדם ומאוחר בתורה,

הם התוכחות כדאיתא במכילתא:

ר' ישמעאל אומר: בתחילת העניין מהו אומר:

ושבתה הארץ וגו' שמטין ויובלות ברכות וקללות,

ובסוף העניין מהו אומר:

אלה החוקים והמשפטים והתורות (ויקרא כ"ו:מ"ז)

אמרו: מקבלין אנו עלינו.

כיון שראה שקבלו עליהם נטל את הדם חזק על העם,

שנאמר: ויקח משה את הדם ויזרוק על העם) שמות כ"ד:ח').

אמר להם: הרי אתם תפושים קשורים וענובים

מחר - בואו וקבלו עליכם כל המצות.

נעשה ונשמע – נעשה מה שכתוב כאן,

ועוד נשמע – אם ירצה לצוות יותר.

שמות פרק י"ט

ה ועתה, אם-שמוע תשמעו בקלי, ושמרתם, את-בריתי--והייתם לי סגלה מכל-העמים, כי-לי כל-הארץ. ואתם תהיו-לי ממלכת כהנים, וגוי קדוש: אלה, הדברים, אשר תדבר, אל-בני ישראל. ויבא משה, ויקרא לזקני העם; וישם לפניהם, את כל-הדברים האלה, אשר צוהו, ה'. ח ויענו כל-העם יחדו ויאמרו, כל אשר-דבר ה' נעשה; וישב משה את-דברי העם, אל-ה'.

Followed by "shabbat" - the 4th Dibur!

Explain why it's in the 'contract'

Based on Shmot 31:12-17

שמות פרק לא

ואתה דבר אל-בני ישראל, לאמר,

אך את-שבתתי, תשמרו:

כי אות הוא ביני וביניכם, לדורותיכם--לדעת, כי אני יהוה מקדשכם.

ושמרתם, את-השבת, כי קדש הוא, לכם;

מחלליה, מות יומת--כי כל-העשה בה מלאכה,

ונכרתה הנפש ההוא מקרב עמיה.

ששת ימים, יעשה מלאכה,

וביום השביעי שבת שבתון קדש, ליהוה;

כל-העשה מלאכה ביום השבת, מות יומת.

ושמרו בני-ישראל, את-השבת, לעשות את-השבת לדורתם, ברית עולם.

ביני, ובין בני ישראל--אות הוא, לעלם:

כי-ששת ימים, עשה יהוה את-השמים ואת-הארץ, וביום השביעי, שבת וינפש.

Discuss – why “shabbat” becomes a ‘sign’ of the covenant
& concept of “kedusha”

How one day affects the rest of the week...

III. Other 'sevens' in Sefer Vayikra

Chapter 8 - the 'seven' days of Miluim

Chapters 12->15 'seven day' tumah

End of chapter 22 -'seven day' minimum age of sacrifice

Chapter 23 - cycles of 'seven' in the Moadim

7 weeks → Shavuot

7 day holidays - ha'matzot & succot

7th month

Chapter 24 -lechem ha'Panim switched on shabbat

[7 candles of the menorah]

Chapter 25 - shabbat ha'Aretz - 7 year cycle & Yovel

IV. Vayikra chapter 25

Notice - the word “shemitta” is not mentioned

Only “shabbat” !

[Note how the laws affect all years]

Effect of 7th year on the six years

Effect of the Yovel year on all land purchase!

א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה, בְּהַר סִינַי לֵאמֹר.

1 And the LORD spoke unto Moses in mount Sinai, saying:

ב דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם, כִּי תָבֹאוּ אֶל-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם-

2 Speak unto the children of Israel, and say unto them: When ye come into the land which I give you, then shall the land keep a sabbath unto the LORD.

-וְשַׁבְתָּה הָאָרֶץ, שַׁבַּת לַיהוָה.

ג שֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע שָׂדֶךְ, וְשֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְמַר כַּרְמְךָ; וְאַסַּפְתָּ, אֶת-תְּבוּאָתָהּ.

3 Six years thou shalt sow thy field, and six years thou shalt prune thy vineyard, and gather in the produce thereof.

ד וּבִשְׁנָה הַשְּׁבִיעִת, שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן יִהְיֶה לָאָרֶץ--

4 But in the seventh year shall be a sabbath of solemn rest for the land, a sabbath unto the LORD; thou shalt neither sow thy field, nor prune thy vineyard.

שַׁבַּת, לַיהוָה: שָׂדֶךְ לֹא תִזְרַע, וְכַרְמְךָ לֹא תִזְמַר.

ה אֵת סִפְיַח קִצְירְךָ לֹא תִקְצֹר, וְאֵת-עֲנָבֵי נִזְיֶרְךָ לֹא תִבְצֹר: שְׁנַת שַׁבָּתוֹן, יִהְיֶה לָאָרֶץ.

5 That which groweth of itself of thy harvest thou shalt not reap, and the grapes of thy undressed vine thou shalt not gather; it shall be a year of solemn rest for the land.

ו וְהָיְתָה שַׁבַּת הָאָרֶץ לָכֶם, לְאֹכְלָהּ--לָךְ, וְלַעֲבָדְךָ

6 And the sabbath-produce of the land shall be for food for you: for thee, and for thy servant and for thy maid, and for thy hired servant and for the settler by thy side that sojourn with thee;

וְלַאֲמָתְךָ; וְלַשְׁכִּירְךָ, וְלַתּוֹשְׁבֶיךָ, הַגֵּרִים, עִמָּךְ.

ז וְלַבְּהֶמְתְּךָ--וְלַחִיָּה, אֲשֶׁר בְּאֶרְצְךָ: תִּהְיֶה כָל-תְּבוּאָתָהּ, לְאֹכֶל. {ס}

7 and for thy cattle, and for the beasts that are in thy land, shall all the increase thereof be for food. {S}

ח וְסָפַרְתָּ לָךְ, שִׁבְעַת שַׁבָּתוֹת שָׁנִים--שִׁבְעַת שָׁנִים,

8 And thou shalt number seven sabbaths of years unto thee, seven times seven years; and there shall be unto thee the days of seven sabbaths of years, even forty and nine years.

שִׁבְעַת פְּעָמִים; וְהָיוּ לָךְ, יָמֵי שִׁבְעַת שַׁבָּתוֹת הַשָּׁנִים,

תִּשַׁע וְאַרְבָּעִים, שָׁנָה.

ט וְהִעֲבַרְתָּ שׁוֹפָר תְּרוּעָה, בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבַעִי,

9 Then shalt thou make proclamation with the blast of the horn on the tenth day of the seventh month; in the day of atonement shall ye make proclamation with the horn throughout all your land.

בְּעָשׂוֹר, לַחֹדֶשׁ; בְּיוֹם, הַכִּפּוּרִים,

תַּעֲבִירוּ שׁוֹפָר, בְּכָל-אֶרְצְכֶם.

י וְקִדְשְׁתֶּם, אֶת שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה, וּקְרַאתֶם
 יִדְרוֹר בְּאֶרֶץ, לְכָל-יֹשְׁבֶיהָ; יוֹבֵל הוּא, תִּהְיֶה לָכֶם,
 וּשְׁבַתְּם אִישׁ אֶל-אֲחֻזָּתוֹ, וְאִישׁ אֶל-מִשְׁפַּחְתּוֹ תָּשֻׁבוּ.

10 And ye shall hallow the fiftieth year, and proclaim liberty throughout the land unto all the inhabitants thereof; it shall be a jubilee unto you; and ye shall return every man unto his possession, and ye shall return every man unto his family.

יא יוֹבֵל הוּא, שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה--תִּהְיֶה לָכֶם; לֹא
 תִּזְרְעוּ--וְלֹא תִקְצְרוּ אֶת-סְפִיחֶיהָ, וְלֹא תִבְצְרוּ אֶת-נִזְרֶיהָ.

11 A jubilee shall that fiftieth year be unto you; ye shall not sow, neither reap that which groweth of itself in it, nor gather the grapes in it of the undressed vines.

יב כִּי יוֹבֵל הוּא, קֹדֶשׁ תִּהְיֶה לָכֶם; מִן-הַשָּׂדֶה--
 תֹּאכְלוּ, אֶת-תְּבוּאָתָהּ.

12 For it is a jubilee; it shall be holy unto you; ye shall eat the increase thereof out of the field.

יג בַּשָּׁנָה הַיּוֹבֵל, הַזֹּאת, תָּשֻׁבוּ, אִישׁ אֶל-אֲחֻזָּתוֹ.

13 In this year of jubilee ye shall return every man unto his possession.

יד וְכִי-תִמְכְּרוּ מִמֶּכֶר לְעַמִּיתְךָ, אוֹ קָנָה
 מִיַּד עַמִּיתְךָ--אֶל-תּוֹנוּ, אִישׁ אֶת-אֲחִיו.

14 And if thou sell ought unto thy neighbour, or buy of thy neighbour's hand, ye shall not wrong one another.

טו בַּמִּסְפָּר שָׁנִים אַחֲרֵי הַיּוֹבֵל, תִּקְנֶה מֵאֵת עַמִּיתְךָ;
 בַּמִּסְפָּר שָׁנֵי-תְבוּאָת, יִמְכַּר-לָךְ.

15 According to the number of years after the jubilee thou shalt buy of thy neighbour, and according unto the number of years of the crops he shall sell unto thee.

טז לְפִי רֹב הַשָּׁנִים, תִּרְבֶּה מְקֻנָּתוֹ, וּלְפִי מְעַט
 הַשָּׁנִים, תִּמְעִיט מְקֻנָּתוֹ: כִּי מִסְפַּר תְּבוּאָת, הוּא
 מִכַּר לָךְ.

16 According to the multitude of the years thou shalt increase the price thereof, and according to the fewness of the years thou shalt diminish the price of it; for the number of crops doth he sell unto thee.

יז וְלֹא תוֹנוּ אִישׁ אֶת-עַמִּיתוֹ,
 וַיֵּרֶאֱתָ מֵאֱלֹהֶיךָ: כִּי אֲנִי יְהוָה, אֱלֹהֵיכֶם.

17 And ye shall not wrong one another; but thou shalt fear thy God; for I am the LORD your God.

יח וַעֲשִׂיתֶם, אֶת-חֻקֹּתַי, וְאֶת-מִשְׁפָּטַי תִּשְׁמְרוּ,
 וַעֲשִׂיתֶם אִתְּם--וַיִּשְׁבְּתֶם עַל-הָאָרֶץ, לְבֶטַח.

18 Wherefore ye shall do My statutes, and keep Mine ordinances and do them; and ye shall dwell in the land in safety.

יט וְנָתַנָּה הָאֲרֶץ פְּרִיָּהּ, וְאָכַלְתֶּם לְשִׁבְעָה; וַיֵּשְׁבֻתֶם לְבֶטַח, עָלֶיהָ.

19 And the land shall yield her fruit, and ye shall eat until ye have enough, and dwell therein in safety.

כ וְכִי תֹאמְרוּ, מִה-נֹאכַל בַּשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת: הֵן לֹא נִזְרַע, וְלֹא נֶאֱסַף אֶת-תְּבוּאָתֵנוּ.

20 And if ye shall say: 'What shall we eat the seventh year? behold, we may not sow, nor gather in our increase';

כא וְצִוִּיתִי אֶת-בְּרַכְתִּי לָכֶם, בַּשָּׁנָה הַשְּׁשִׁית; וְעָשְׂתָה, אֶת-הַתְּבוּאָה, לְשָׁלֹשׁ, הַשָּׁנִים.

21 then I will command My blessing upon you in the sixth year, and it shall bring forth produce for the three years.

כב וַיִּזְרְעוּתֶם, אֶת הַשָּׁנָה הַשְּׁמִינִת, וְאָכַלְתֶּם, מִן-הַתְּבוּאָה יָשׁוּ; עַד הַשָּׁנָה הַתְּשִׁיעִת, עַד-בּוֹא תְּבוּאָתָה--תֹאכְלוּ, יָשׁוּ.

22 And ye shall sow the eighth year, and eat of the produce, the old store; until the ninth year, until her produce come in, ye shall eat the old store.

כג וְהָאֲרֶץ, לֹא תִמָּכַר לְצִמְתָּה--כִּי-לִי, הָאֲרֶץ:
כִּי-גֵרִים וְתוֹשְׁבִים אִתָּם, עִמָּדִי.

23 And the land shall not be sold in perpetuity; for the land is Mine; for ye are strangers and settlers with Me.

כד וּבְכָל, אֶרֶץ אַחֲזַתְכֶם, גְּאֻלָּהּ, תִּתְּנוּ לָאֲרֶץ. {ס}

24 And in all the land of your possession ye shall grant a redemption for the land. {S}

כה כִּי-יִמּוֹךְ אָחִיךָ, וּמָכַר מֵאַחֲזָתוֹ--וּבֹא גֹאֲלוֹ, הִקְרִב אֵלָיו, וּגְאָל, אֶת מִמְכָּר אָחִיו.

25 If thy brother be waxen poor, and sell some of his possession, then shall his kinsman that is next unto him come, and shall redeem that which his brother hath sold.

כו וְאִישׁ, כִּי לֹא יִהְיֶה-לוֹ גְּאֹל, וְהִשְׁיגָה יָדוֹ, וּמָצָא כֹדִי גְאֻלָּתוֹ.

26 And if a man have no one to redeem it, and he be waxen rich and find sufficient means to redeem it;

כז וְחָשַׁב, אֶת-שְׁנֵי מִמְכָּרוֹ, וְהִשִּׁיב אֶת-הָעֶדֶף, לְאִישׁ אֲשֶׁר מָכַר-לוֹ; וְשָׁב, לְאַחֲזָתוֹ.

27 then let him count the years of the sale thereof, and restore the overplus unto the man to whom he sold it; and he shall return unto his possession.

כח וְאִם לֹא-מָצָאָה יָדוֹ, יְדֵי הַשִּׁיב לוֹ--וְהָיָה מִמְכָּרוֹ בְּיַד הַקֹּנֶה אֹתוֹ, עַד שָׁנַת הַיּוֹבֵל; וַיָּצֵא, בַּיּוֹבֵל, וְשָׁב, לְאַחֲזָתוֹ. {ס}

28 But if he have not sufficient means to get it back for himself, then that which he hath sold shall remain in the hand of him that hath bought it until the year of jubilee; and in the jubilee it shall go out, and he shall return unto his possession. {S}

כט וְאִישׁ, כִּי-יִמְכַר בַּיִת-מוֹשָׁב עִיר חֹמָה--וְהָיְתָה גְּאֻלָּתוֹ, עַד-תֵּם שְׁנַת מִמְכָּרוֹ: יָמִים, תִּהְיֶה גְּאֻלָּתוֹ.

29 And if a man sell a dwelling-house in a walled city, then he may redeem it within a whole year after it is sold; for a full year shall he have the right of redemption.

ל וְאִם לֹא-יִגְאָל, עַד-מְלֹאת לוֹ שָׁנָה תְּמִימָה--וְקָם הַבַּיִת אֲשֶׁר-בָּעִיר אֲשֶׁר-לֹא (לוֹ) חֶמֶה לְצִמְיֻתָּהּ לִקְנָה אֹתוֹ, לְדֹרֹתָיו: לֹא יֵצֵא, בַּיָּבֵל.

30 And if it be not redeemed within the space of a full year, then the house that is in the walled city shall be made sure in perpetuity to him that bought it, throughout his generations; it shall not go out in the jubilee.

לא וּבֵתֵי הַחֲצֵרִים, אֲשֶׁר אֵין-לָהֶם חֹמָה סָבִיב--עַל-שְׂדֵה הָאָרֶץ, יִחָשְׁבוּ: גְּאֻלָּהּ, תִּהְיֶה-לוֹ, וּבַיָּבֵל, יֵצֵא.

31 But the houses of the villages which have no wall round about them shall be reckoned with the fields of the country; they may be redeemed, and they shall go out in the jubilee.

לב וְעָרֵי, הַלְוִיִּם--בֵּתֵי, עָרֵי אֲחֻזָּתָם: גְּאֻלָּת עוֹלָם, תִּהְיֶה לַלְוִיִּם.

32 But as for the cities of the Levites, the houses of the cities of their possession, the Levites shall have a perpetual right of redemption.

לג וְאֲשֶׁר יִגְאָל מִן-הַלְוִיִּם, וַיֵּצֵא מִמְכָּר-בַּיִת וְעִיר אֲחֻזָּתוֹ בַּיָּבֵל: כִּי בֵתֵי עָרֵי הַלְוִיִּם, הוּא אֲחֻזָּתָם, בְּתוֹךְ, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

33 And if a man purchase of the Levites, then the house that was sold in the city of his possession, shall go out in the jubilee; for the houses of the cities of the Levites are their possession among the children of Israel.

לד וּשְׂדֵה מְגֵרֶשׁ עָרֵיהֶם, לֹא יִמָּכַר: כִּי-אֲחֻזַּת עוֹלָם הוּא, לָהֶם. {ס}

34 But the fields of the open land about their cities may not be sold; for that is their perpetual possession. {S}

לה וְכִי-יִמּוֹךְ אָחִיךָ, וּמָטָה יָדוֹ עִמָּךְ--וְהִחְזַקְתָּ בוֹ, גֵר וְתוֹשָׁב וְחֵי עִמָּךְ.

35 And if thy brother be waxen poor, and his means fail with thee; then thou shalt uphold him: as a stranger and a settler shall he live with thee.

לו אַל-תִּקַּח מֵאֹתוֹ נֶשֶׁךְ וְתִרְבִּית, וַיֵּרֶאֱתָ מֵאֲלֹהֶיךָ; וְחֵי אָחִיךָ, עִמָּךְ.

36 Take thou no interest of him or increase; but fear thy God; that thy brother may live with thee.

לז אֶת-כֶּסֶףךָ--לֹא-תִתֵּן לוֹ, בְּנֶשֶׁךְ; וּבִמְרִבִּית, לֹא-תִתֵּן אֹכְלֶךָ.

37 Thou shalt not give him thy money upon interest, nor give him thy victuals for increase.

לח אָנִי, יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם, אֲשֶׁר-הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם,

38 I am the LORD your God, who brought you forth out of the land of Egypt, to give you the land of Canaan, to be your God. {S}

מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם--לָתֵת לָכֶם אֶת-אֶרֶץ כְּנָעַן,

לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים. {ס}

לט וְכִי-יִמּוֹךְ אֶחָיֶךָ עִמָּךְ, וְנִמְכַר-לָךְ--

39 And if thy brother be waxen poor with thee, and sell himself unto thee, thou shalt not make him to serve as a bondservant.

לֹא-תַעֲבֹד בּוֹ, עַבְדָּת עֲבָד.

מ כְּשָׂכִיר כְּתוֹשֵׁב, יִהְיֶה עִמָּךְ; עַד-שְׁנַת הַיָּבֵל,

40 As a hired servant, and as a settler, he shall be with thee; he shall serve with thee unto the year of jubilee.

יַעֲבֹד עִמָּךְ.

מא וַיָּצֵא, מֵעִמָּךְ--הוא, וּבָנָיו עִמּוֹ; וְשָׁב, אֶל-

41 Then shall he go out from thee, he and his children with him, and shall return unto his own family, and unto the possession of his fathers shall he return.

מִשְׁפָּחָתוֹ, וְאֶל-אֲחֻזַּת אֲבֹתָיו, יָשׁוּב.

מב כִּי-עֲבָדֵי הֵם, אֲשֶׁר-הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ

42 For they are My servants, whom I brought forth out of the land of Egypt; they shall not be sold as bondmen.

מִצְרַיִם; לֹא יִמָּכְרוּ, מִמִּכְרַת עֲבָד.

מג לֹא-תִרְדֶּה בּוֹ, בְּפָרֶךְ; וִירֹאתָ, מֵאֱלֹהֶיךָ.

43 Thou shalt not rule over him with rigour; but shalt fear thy God.

מד וְעֲבָדֶיךָ וְאִמָּתֶיךָ, אֲשֶׁר יִהְיוּ-לָךְ: מֵאֵת הַגּוֹיִם,

44 And as for thy bondmen, and thy bondmaids, whom thou mayest have: of the nations that are round about you, of them shall ye buy bondmen and bondmaids.

אֲשֶׁר סְבִיבֹתֶיכֶם--מֵהֶם תִּקְנוּ, עֶבֶד וְאָמָה.

מה וְגַם מִבְּנֵי הַתּוֹשְׁבִים הַגֵּרִים עִמָּכֶם, מֵהֶם תִּקְנוּ,

45 Moreover of the children of the strangers that do sojourn among you, of them may ye buy, and of their families that are with you, which they have begotten in your land; and they may be your possession.

וּמִמִּשְׁפַּחָתָם אֲשֶׁר עִמָּכֶם, אֲשֶׁר הוֹלִידוּ בְּאֶרְצְכֶם;

וְהָיוּ לָכֶם, לְאֲחֻזָּה.

מו וְהִתְנַחֲלֹתָם אֶתְכֶם לְבָנֵיכֶם אַחֲרֵיכֶם, לְרֶשֶׁת

46 And ye may make them an inheritance for your children after you, to hold for a possession: of them may ye take your bondmen for ever; but over your brethren the children of Israel ye shall not rule, one over another, with rigour. {S}

אַחֲזָה--לְעֹלָם, בָּהֶם תַּעֲבֹדוּ; וּבְאַחֲרֵיכֶם בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל

אִישׁ בְּאָחִיו, לֹא-תִרְדֶּה בּוֹ בְּפָרֶךְ. {ס}

מז וְכִי תִשִּׁיג, יָד גֵּר וְתוֹשֵׁב עִמָּךְ, וּמִן אֶחֱיֶךָ, עַמּוֹ;

47 And if a stranger who is a settler with thee be waxen rich, and thy brother be waxen poor beside him, and sell himself unto the stranger who is a settler with thee, or to the offshoot of a stranger's family,

וְנִמְכַּר, לַגֵּר תוֹשֵׁב עִמָּךְ, אוֹ לְעֶקֶר, מִשְׁפַּחַת גֵּר.

48 after that he is sold he may be redeemed; one of his brethren may redeem him;

מח אַחֲרֵי נִמְכַּר, גֹּאֲלָהּ תִּהְיֶה-לוֹ: אֶחָד מֵאֶחָיו, יִגְאָלֶנּוּ.

מט אוֹ-דָדוֹ אוֹ בֶן-דָּדוֹ, יִגְאָלֶנּוּ, אוֹ-מִשְׁאֵר בְּשָׂרוֹ מִמִּשְׁפַּחָתוֹ, יִגְאָלֶנּוּ; אוֹ-הַשִּׁיגָה יָדוֹ, וְנִגְאָל.

49 or his uncle, or his uncle's son, may redeem him, or any that is nigh of kin unto him of his family may redeem him; or if he be waxen rich, he may redeem himself.

נ וַחֲשַׁב, עִם-קִנְיָהּ, מִשְׁנַת הַמְכָּרוֹ לוֹ, עַד שְׁנַת הַיָּבֵל; וְהָיָה כֶּסֶף מִמְכָּרוֹ, בְּמִסְפַּר שָׁנִים, כִּימֵי שָׂכִיר, יִהְיֶה עִמּוֹ.

50 And he shall reckon with him that bought him from the year that he sold himself to him unto the year of jubilee; and the price of his sale shall be according unto the number of years; according to the time of a hired servant shall he be with him.

נא אִם-עוֹד רַבּוֹת, בְּשָׁנִים--לְפִיָּהֶן יָשִׁיב גֹּאֲלָתוֹ, מִכֶּסֶף מִקְנָתוֹ.

51 If there be yet many years, according unto them he shall give back the price of his redemption out of the money that he was bought for.

נב וְאִם-מְעַט נִשְׁאַר בְּשָׁנִים, עַד-שְׁנַת הַיָּבֵל--וַחֲשַׁב-לוֹ; כָּפִי שָׁנָיו, יָשִׁיב אֶת-גֹּאֲלָתוֹ.

52 And if there remain but few years unto the year of jubilee, then he shall reckon with him; according unto his years shall he give back the price of his redemption.

נג כְּשָׂכִיר שָׁנָה בְּשָׁנָה, יִהְיֶה עִמּוֹ; לֹא-יִרְדְּנוּ בְּפָרְךָ, לְעֵינֶיךָ.

53 As a servant hired year by year shall he be with him; he shall not rule with rigour over him in thy sight.

נד וְאִם-לֹא יִגְאָל, בְּאַלְהֵ--וַיֵּצֵא בְּשְׁנַת הַיָּבֵל, הוּא וּבָנָיו עִמּוֹ.

54 And if he be not redeemed by any of these means, then he shall go out in the year of jubilee, he, and his children with him.

נה כִּי-לִי בְנֵי-יִשְׂרָאֵל, עֲבָדִים--עֲבָדֵי הֵם, אֲשֶׁר-הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: אֲנִי, יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם.

55 For unto Me the children of Israel are servants; they are My servants whom I brought forth out of the land of Egypt: I am the LORD your God.

V. Shemitta in Parshat Behar- in light of the Manna in Bshlach

A. "OMER" – something to count, or something to eat!

1. Manna – as preparation for Mount Sinai /Shmot 16:4

שמות פרק טז ד וַיֹּאמֶר ה' אֶל-מֹשֶׁה, הֲנִי מַמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן-
הַשָּׁמַיִם וַיֵּצֵא הָעָם וּלְקָטוּ דָּבָר-יוֹם בְּיוֹמוֹ, לְמַעַן אֲנִסְנוּ הַיֶּלֶד
בְּתוֹרָתִי אִם-לֹא...

2. Taking as much as one 'needs', but not on shabbat / see 16:16-20

טז זֶה הַדָּבָר, אֲשֶׁר צִוָּה ה', לְקָטוּ מִמֶּנּוּ, אִישׁ לְפִי אֲכָלוֹ:
עֹמֶר לַגִּלְגָּלֶת ... יח וַיִּמְדּוּ בְּעֹמֶר--וְלֹא הָעֲדִיף
הַמֶּרְבֶּה...

3. An 'omer' of the manna – in the Holy of Holies! /see 16:33-34

לג וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-אַהֲרֹן, קַח צִנְצֻנֹת אַחַת, וְתֵן-שָׁמָּה מְלֵא-הָעֹמֶר,
מִן; וְהִנֵּחַ אֹתוֹ לִפְנֵי ה', לְמִשְׁמֶרֶת לְדֹרֹתֵיכֶם ...

4. How much does an 'omer' weigh? / see 16:36

לו וְהָעֹמֶר, עֲשָׂרִית הָאִיפָה הוּא. [=עשרון 1/10 of an eifa]

B. Counting the days – from Pesach till Shavuot – Vayikra chapter 23

[To remember the 'manna' when we harvest our own grain!]

ויקרא פרק כג ט וַיְדַבֵּר ה', אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר . י דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם:
כִּי-תֵבְאוּ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם, וְקָצַרְתֶּם אֶת-קְצִירָהּ-
וְהִבֵּאתֶם אֶת-עֹמֶר רֵאשִׁית קְצִירְכֶם, אֶל-הַכֹּהֵן .
יא וְהִנִּיף אֶת-הָעֹמֶר לִפְנֵי ה', לְרִצְנֹכְכֶם; מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת, יְנִיפְנּוּ..
טו וּסְפַרְתֶּם לָכֶם, מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת,
מִיּוֹם הַבִּיאָכֶם, אֶת-עֹמֶר הַתְּנוּפָה..

C. Remembering to forget the 'omer' / Devarim 24:19

When you gather your grain- think about the 'other'

יט כי תקצר קצירך בשדך וּשְׂכַחַת עֹמֶר בשדה, לא תשוב לקחתו--
לגר ליתום ולאלמנה, יהיה: למען יברכה ה' אלהיך, בכל מעשה ידיך.

D. Reason for 'manna' according to Moshe Rabeinu /Devarim 8:1-18
To PREPARE you for the spiritual dangers of prosperity!

ב וזכרת את-כל-הדרך, אשר הוליכך... זה ארבעים שנה במדבר

למען ענתך לנסתך, לדעת את-אשר בלבבך...

ג ויענה, וירעבך, ויאכלך את המן אשר לא-ידעת, ולא ידעו

אבותיך: למען הודיעך, כי לא על-הלחם לבדו יחיה האדם..

ז כי ה' אלהיך, מביאך אל-ארץ טובה...יא השמר לך פן-תשכח...

יז ואמרת, בלבבך: כחי ועצם ידי, עשה לי את-החיל

הזה. יח וזכרת, את-ה' אלהיך--כי הוא הנתן לך כח, לעשות חיל

E. The mitzvah of Hakhel: Devarim 31:10-14/ relive Matan Torah

ל"א י ויצו משה, אותם לאמר: מקץ שבע שנים, במעד

שנת השמטה--בחג הסוכות. יב הקהל את-העם...--למען

ישמעו ולמען ילמדו, ויראו את-ה' אלהיכם, ושמרו לעשות, את-כל-דברי

התורה הזאת....

F. The shemitta cycle in Vayikra 35:1-7- Preparation for Hakhel

The only commandment introduced with phrase: 'beHAR SINAI'!

ויקרא פרק כה א וידבר ה' אל-משה, בהר סיני לאמר....

ג שש שנים תזרע שדך... ד ובשנה השביעת, שבת שבתון יהיה

לארץ--שבת, ליהוה: שדך לא תזרע...

. ו והיתה שבת הארץ לכם, לאכלה--לך ולעבדך ולאמתך...